

אישור לנציגי המשרד לשוויון חברתי לעיין בחומר ארכיוני לצורך פרויקט הנוגע לרכוש

יהודי שנותר בארצות ערב ואיראן

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטות הממשלה מספר 1250 מיום 28.12.2003, ומספר 792 מיום 12.10.2009 ולחוק לשמירה על זכויותיהם לפיצוי של פליטים יהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן, תש"ע-2010, ולצורך פרויקט שמבצע המשרד לשוויון חברתי בתחום הרכוש היהודי שנותר בארצות ערב ואיראן:

1. להטיל על משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, כמפורט להלן: ראש הממשלה, החוץ, הבינוי והשיכון, האוצר, הבריאות, החינוך, החקלאות ופיתוח הכפר, הפנים, הכלכלה, וכן משרדי ממשלה אחרים ככל שהדבר יידרש לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם (להלן – המוסדות המפקדים), למנות את נציגי המשרד לשוויון חברתי לעיין בחומרים ארכיוניים של המוסדות המפקדים כנציגיהם (להלן – נציגי המפקדים), לרבות של יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם, המופקדים בארכיון המדינה והקשורים לנושא זכויות ורכוש יהודי בארצות ערב ואיראן. זאת, בהתאם לתקנה 8(ו)(2) לתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע – 2010.

2. העיון בחומרים הארכיוניים על ידי נציגי המפקדים כאמור בסעיף 1 כפוף לתנאים הבאים:

א. הוצא כתב מינוי לנציגי המפקדים מטעם כל אחד מהמוסדות המפקדים, המאפשר להם עיון בחומר שהופקד על ידו כנציג המוסד המפקד. המשרד לשוויון חברתי אחראי לפנות למוסדות המפקדים בבקשה כי יוציאו כתב מינוי כאמור.

ב. החומרים הארכיוניים לא יצולמו ולא יוצאו ממתקני ארכיון המדינה.

ג. נציגי המפקדים יעתיקו את מספרי התיקים שבהם מצאו מידע רלוונטי, וזאת לצורך המשך העבודה בעתיד.

ד. העיון כאמור בחומרים ארכיוניים של המוסדות המפקדים יעשה בכפוף לתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), תש"ע 2010.

ה. מוסד מפקד רשאי להגביל את העיון רק לחלק מהחומרים הארכיוניים שאותו בארכיון המדינה או לקבוע תנאים לעיון.

3. על השימוש במידע מתוך החומרים הארכיוניים שבהם עיינו נציגי המפקדים לפי החלטה זו על ידי המשרד לשוויון חברתי ונציגיו, לרבות בדרך של עריכת רשימות המבוססות על המידע האמור, יחולו הכללים הבאים:

א. המשרד לשוויון חברתי יוכל לעשות שימוש רק בנתונים כספיים או בנתונים שיכולים להוביל לנתונים כספיים מתוך החומרים הארכיוניים שיאותרו בעיון.

ב. לא יצוטטו שמות אנשים וכל מידע מזהה אחר מתוך החומרים הארכיוניים.

ג. המשרד לשוויון חברתי ונציגי המפקדים לא יעשו כל שימוש במידע שלא למטרה לפי החלטה זו וכן לא יעשו כל שימוש במידע אחר שאליו ייחשפו במהלך העיון

בתיקים הארכיוניים, ובכלל זה מידע פרטי אודות אדם, מידע מסווג, מידע אודות התנהלות המדינה, ביטחון המדינה ויחסי החוץ שלה.

ד. העברת מידע לחזקת המשרד לשוויון חברתי, ככל שהמוסד המפקיד הסכים לכך, תיעשה בכפוף לאישור שייתן המוסד המפקיד להעברת המידע למשרד לשוויון חברתי לפי הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981, ותקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986.

דברי הסבר

רקע כללי

בהחלטות ממשלה שונות נקבע כי הממשלה תבצע פעולות איסוף מידע ומחקר לגבי זכויותיהם לפיצוי של היהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן לצורך ביסוס תביעות כלפי המדינות הרלוונטיות וגורמים בינלאומיים. הנושא מצוי בטיפולו של המשרד לשוויון חברתי.

בשנת 2010 נחקק החוק לשמירה על זכויותיהם לפיצוי של פליטים יהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן תשי"ע 2010.

המשרד לשוויון חברתי מבצע פרויקט בתחום הרכוש היהודי שנותר בארצות ערב ואיראן.

בארכיון המדינה יתכן וקיימים חומרים שעשויים לטייב את המחקר שנעשה.

תקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), תשי"ע 2010 קובעות תנאים שונים לחשיפת חומר מוגבל, ואולם אלה אינם חלים על מי שהמפקיד מינה לעיין בחומר מוגבל כנציגו, לצורך מילוי תפקידו של המפקיד.

בהתאם לכך, לשם טיוב המחקר הנעשה, מבוקש להטיל על משרדי ממשלה הנוגעים בדבר, לצורך מילוי תפקידם כחלק מהממשלה בקיומן של החלטות ממשלה בנושא, למנות כנציגיהם את נציגי המשרד לשוויון חברתי לעיין בחומרים ארכיוניים רלוונטיים ולעשות בהם שימוש בתנאים הנקובים בהצעה להחלטה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

הצעת ההחלטה הופצה למשרדים הרלוונטיים.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1250 מיום 28.12.2003 בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי וזכויות של היהודים שעזבו את ארצות ערב כפליטים
החלטה מס' 792 מיום 12.10.2009 בנושא רישום ותייעוד זכויות היהודים יוצאי כל ארצות ערב ואיראן – העברת שטח פעולה ממשרד המשפטים למשרד לענייני גמלאים

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעת.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 01 חוץ וביטחון

מוגש על ידי השרה לשוויון חברתי

כ"ד בטבת התשפ"ב

28 בדצמבר 2021

המשרד לשוויון חברתי הלשכה המשפטית

ירושלים, כ"ג טבת, תשפ"ב
27 דצמבר, 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

אישור לנציגי המשרד לשוויון חברתי לעיין בחומר ארכיוני לצורך ביצוע פרויקט לאומי

תמצית הצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

בהחלטות ממשלה שונות נקבע כי מממשלה תבצע פעולות איסוף מידע ומחקר לגבי זכויותיהם לפיצוי של היהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן לצורך ביסוס תביעות כלפי המדינות הרלוונטיות וגורמים בינלאומיים. הנושא מצוי בטיפולו של המשרד לשוויון חברתי.

בשנת 2010 נחקק החוק לשמירה על זכויותיהם לפיצוי של פליטים יהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן תשי"ע 2010.

כמפורט בדברי ההסבר, המשרד לשוויון חברתי מבצע פרויקט בתחום הרכוש היהודי שנותר בארצות ערב ואיראן. בארכיון המדינה יתכן וקיימים חומרים שעשויים לטייב את המחקר המתבצע, אשר זכות העיון בהם מוגבלת בהתאם לתקנה 8 לתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), תשי"ע 2010.

בהתאם לתקנה 8(ו)8(2) לתקנות הנ"ל, הוראות תקנה 8 לא יחולו על חומר שהמבקש לעיין בו הוא מי שהמפקיד מינה לעיין בחומר מוגבל לצורך מילוי תפקידו של המפקיד.

לשם טיוב המחקר המתבצע כאמור, בהצעה להחלטה מבוקש, בהתאם לתקנה 8(ו)8(2) לתקנות הנ"ל, להטיל על משרדי ממשלה חנוגעים בדבר כמפורט בהצעת ההחלטה (להלן: "המוסדות המפקידים"), לצורך מילוי תפקידם כחלק מתממשלה בקיומן של החלטות ממשלה בנושא, למנות כנציגיהם את נציגי המשרד לשוויון חברתי (להלן: נציגי המפקידים) לעיין בחומרים ארכיוניים רלוונטיים בתנאים הנקובים בהצעה להחלטה, ובכלל זה בתנאי שהוצא כתב מינוי לנציגי המפקידים מטעם כל אחד מהמוסדות המפקידים.

כן מפורטים בהצעת ההחלטה הכללים החלים על השימוש של המשרד לשוויון חברתי ונציגיו במידע מתוך החומרים הארכיוניים שבהם עיינו נציגי המפקידים, ובכלל זה נקבע כי העברת מידע לחזקת המשרד לשוויון חברתי, תיעשה בכפוף לאישור שייתן המוסד המפקיד להעברת המידע למשרד לשוויון חברתי לפי הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, ותקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהחצעה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים.
בנוסף הוטמעו הערות שהתקבלו.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעת:

אני מאשר כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

סורל הרלב, עו"ד
היועץ המשפטי

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 1250 של הממשלה מיום 28.12.2003.

1250.

א. השבת זכויות ורכוש יהודי

ב. זכויות של היהודים שעזבו את ארצות ערב כפליטים

מ ח ל י ט י ם (פה אחד):

א. השבת זכויות ורכוש יהודי

(1) ממשלת ישראל תגבש מדיניות כוללת רב-שנתית בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי בכל התחומים ומכל ארצות העולם הרלבנטיות.

(2) מדינת ישראל במשותף עם ארגונים יהודים תוביל ותרכז את הטיפול בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי קהילתי ופרטי והשבת רכושם וזכויותיהם של יהודים לאחר השואה, עם ובלי יורשים, בארץ ומחוצה לה, מול גורמי פנים, גורמי חוץ, ארגונים שונים, קהילות יהודיות המעורבות בנושא, הסוכנות היהודית וגורמי ממשל בחו"ל, תוך הסתייעות בארגונים היהודים השונים, ובשיתוף עמם, ככל שידרש.

(3) להקים ועדת שרים בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי בהרכב: השר נתן שרנסקי (מופקד על עניני ירושלים, חברה ותפוצות) - יו"ר, שר המשפטים - חבר, שר החוץ - חבר, שר האוצר - חבר, שר הפנים - חבר, שר הבינוי והשיכון - חבר, השר מאיר שטרית - חבר. מוזמן קבוע: יו"ר הסוכנות היהודית.

תפקידי הועדה יהיו לגבש מדיניות כוללת כאמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל ולעדכנה מדי שנה בשנה, ולהוות גורם-על בשאלות מדיניות בנושא השבת רכוש יהודי, בכפוף למדיניות הממשלה בנושא, ובהתאם למדיניות החוץ של מדינת ישראל. המדיניות הכוללת והתכנית השנתית יוצגו בפני הממשלה לקראת יישומן.

(4) א. להקים ועדת היגוי בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי, שהרכבה: נציג השר נתן שרנסקי (מופקד על עניני ירושלים, חברה ותפוצות), נציג משרד החוץ - יושבי-ראש, נציג משרד האוצר - חבר, נציג משרד

מזכירות הממשלה

המשפטים - חבר. מוזמן קבוע: נציג הסוכנות היהודית.

ב. ועדת ההיגוי תהיה כפופה לוועדת השרים, תדווח לה ותבצע מטלות כפי שיוגדרו ויוטלו עליה על-ידי ועדת השרים בהמשך להחלטות הממשלה בנושאים אלה. הוועדה תרכז את הטיפול בנושא למול גורמים בינלאומיים, לצורך תאום והתווית מדיניות אחידה ומובנית להתנהלות התהליך - בהתאם להחלטות הממשלה בנדון.

(5) להטיל על ועדת ההיגוי בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי, להכין תוך שישה חודשים, ואחר-כך אחת לשנה, דו"ח שנתי כולל בנושא השבת רכוש יהודי, אשר יגובש וידון בוועדת ההיגוי ויובא לדיון בפני ועדת השרים. הדו"ח יכלול את הנעשה בנושא בישראל ובמדינות העולם השונות וירכז את הדו"חות של המדינות ושל הארגונים העוסקים בנושא.

(6) כלל הגורמים הממשלתיים הנוגעים בדבר, וכלל הארגונים היהודיים המוכרים העוסקים בנושא, יעודכנו בהחלטת הממשלה על-ידי ועדת השרים וועדת ההיגוי בנדון, לצורך גיבוש מדיניות אחידה ומובנית להמשך התהליך, על-בסיס ריכוז הנושא, כמפורט על-ידי מדינת ישראל.

(7) החלטת הממשלה תגובה בתקצוב מתאים, כפי שתואם בין השר נתן שרנסקי (המופקד על ירושלים, חברה ותפוצות).

ב. זכויות של היהודים שעזבו את ארצות ערב כפליטים

לחדש את החלטת הממשלה מס. 1544 מיום 3.3.2002 בנושא "רישום תביעות של היהודים יוצאי ארצות ערב", החלטה אשר חידשה החלטת ממשלה מס. 34 בנושא מיום 28.9.1969, ולהרחיבה כמפורט להלן, זאת בנלווה להחלטת הממשלה בדבר השבת רכוש יהודי.

(1) מדינת ישראל תוביל ותרכז את הטיפול בנושא זכויות ורישום התביעות של היהודים שעזבו את ארצות ערב כפליטים, בארץ ומחוצה לה, מול גורמי פנים, גורמי חוץ, ארגונים שונים, קהילות יהודיות המעורבות בנושא, הסוכנות היהודית וגורמי ממשל בחו"ל, תוך הסתייעות בארגונים היהודים השונים ובשיתוף עמם, ככל שיידרש.

2. (א) החטיבה לזכויות יהודי ארצות ערב, אשר מצויה במסגרת הממונה על העזרה המשפטית במשרד המשפטים, תמשיך לאסוף, כבעבר, מידע נתונים, פניות ומסמכים בעניין, וכן תיעוד רכוש פרטי וקהילתי של יהודי ארצות ערב והפגיעה בזכויותיהם השונות, וזאת תוך קיום מימשק נתונים אשר יוצלב למול הרישום הקיים בארגונים השונים.

מזכירות הממשלה

(ב) מסד הנתונים הקיים, הכולל תיעוד רב, יעובה ויורחב על-מנת לאפשר קיום תשתית ויכולת מספיקה לאיסוף נתונים ומידע תוך תיעודם בשפות השונות, לאור כמות הפניות שתעלה נוכח פרסום הענין, וזאת על-מנת ליצור מאגר נתונים אחיד ומרכזי, מאוחד ואמין.

(ג) משרד המשפטים יפרסם קול קורא בשפות השונות, באמצעי תקשורת שונים ובאינטרנט, תוך מתן הד לנושא בקרב יוצאי מדינות ערב בארץ ובחו"ל, אשר יקרא לכל המעוניין ולכל בעל מידע, לפנות לצורך רישום זכויות, על-בסיס המפורט בהחלטות הממשלה הקודמות שצויינו בנושא ובהחלטה זאת.

3. (א) תוקם ועדת היגוי בנושא זכויות של היהודים שעזבו את ארצות ערב כפליטים שהרכבה: מנכ"ל משרד המשפטים ומנכ"ל משרד החוץ (יושבי-ראש), נציג השר נתן שרנסקי (המופקד על ירושלים, חברה ותפוצות) חבר, מנכ"ל הסוכנות היהודית - חבר, והממונה על העזרה המשפטית במשרד המשפטים - חבר ומרכז הועדה.

(ב) ועדת ההיגוי תהיה כפופה לוועדת השרים בנושא השבת זכויות ורכוש יהודי, תדווח לה על ההתקדמות והטיפול בנושא, ותבצע מטלות כפי שיוגדרו ויוטלו עליה על-ידי ועדת השרים, על-בסיס החלטות הממשלה בנושאים אלה. הועדה תרכז את הטיפול בנושא למול גורמים בינלאומיים, לצורך תיאום והתווית מדיניות אחידה ומובנית להתנהלות התהליך - בהתאם להחלטות הממשלה בנדון.

4. הטיפול בנושא התיעוד והרישום ימשיך להיות מרוכז על-ידי משרד המשפטים, באמצעות החטיבה לזכויות יהודי ארצות ערב אצל הממונה על העזרה המשפטית במשרד המשפטים, זאת תוך שיתוף משרד החוץ, משרדו של השר נתן שרנסקי (המופקד על ירושלים, חברה ותפוצות), הסוכנות היהודית, הארגון העולמי של היהודים יוצאי ארצות ערב (W.O.J.A.C), נציגי הקהילות היהודיות וגורמים רלבנטיים נוספים ככל שידרש - כל גוף על-פי תחום עיסוקו.

5. כלל הגורמים הממשלתיים הנוגעים בדבר, וכלל הארגונים היהודיים המוכרים העוסקים בנושא, יעודכנו בהחלטת הממשלה על-ידי ועדת השרים וועדת ההיגוי בנדון, לצורך גיבוש מדיניות אחידה ומובנית להמשך התהליך, על-בסיס ריכוז הנושא כמפורט על-ידי מדינת ישראל.

6. החלטת הממשלה תגובה בתקצוב נפרד לנושא שיועבר על-ידי משרד האוצר למשרד המשפטים, לצורך עיבוי מערך כוח האדם ותשתית הפירסום והתיעוד ליישום ההחלטה כפי שיתואם בין משרדים אלה.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 792 של הממשלה מיום 12.10.2009.

792.

רישום ותיעוד זכויות היהודים יוצאי כל ארצות ערב

ואיראן - העברת שטח פעולה ממשרד המשפטים למשרד

לענייני גמלאים

מ ח ל י ט י ם :

1. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ד) לחוק-יסוד: הממשלה, להעביר את שטח הפעולה רישום ותיעוד זכויות היהודים יוצאי כל ארצות ערב ואיראן (להלן: "שטח הפעולה"), ממשרד המשפטים למשרד לענייני גמלאים.

על-פי סעיף 9(א)(11) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, על העברת שטח הפעולה תימסר הודעה לכנסת.

2. למשרד לענייני גמלאים יועברו ממשרד המשפטים תקני כוח האדם של שטח הפעולה. מנכ"ל משרד המשפטים ומנכ"ל המשרד לענייני גמלאים יפעלו להסדרת העברת התקנים מול הגורמים הרלוונטיים.

3. משרד המשפטים והמשרד לענייני גמלאים יפעלו במשותף להעברה אל המשרד לענייני גמלאים את האחריות על ההסכמים שנחתמו בקשר עם שטח הפעולה וכן מערכת המידע הממוחשבת שנרכשה עבור שטח הפעולה.